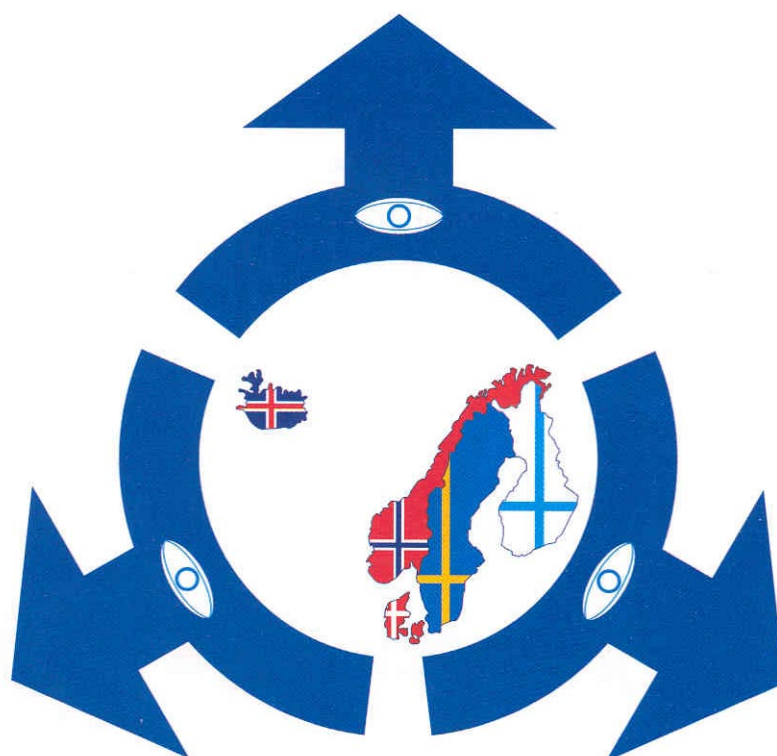

STORSKALIG SMUGGLING AV ROHYPNOL

EN STRATEGISK ANALYS

November 2002

Offentlig version

INNEHÅLL

1. SAMMANFATTNING	4
2. BAKGRUND	5
3. ROHYPNOL	5
3.1 Bensodiazepiner	5
3.2 Flunitrazepam	5
3.3 Rohypnoltabletten	7
3.4 Legal konsumtion	8
3.5 Missbrukskonsumtion	9
3.6 Varumärkesförfälskningar	10
4. F. HOFFMANN-LA ROCHE LTD	10
4.1 Företaget	10
4.2 Tillverkning och distribution	10
4.3 Säkerhetsarbete	11
4.4 Rapportering av beslag	12
5. LÄNDER MED HÖG RISK FÖR LÄCKAGE	13
5.1 Ryssland	13
5.2 Tjeckien	13
5.3 Slovakien	14
5.4 Rumänien	14
5.5 Bulgarien	14
5.6 Arbetsgruppens bedömning	14
6. STORSKALIG SMUGGLING	15
6.1 Smugglingsrutter	15
6.2 Modus operandi	17
6.3 Aktörer	19
6.4 Beslagsstatistik	20
6.5 Trender	21

6.6	Småskalig smuggling	21
6.7	Straffpåföljder	21
6.9	Arbetsgruppens bedömning	21
7.	ILLEGAL HANDEL	22
7.1	Modus operandi	22
7.2	Aktörer	22
7.4	Trender	22
7.5	Gatupriser	22
7.6	Arbetsgruppens bedömning	22
8.	INTERNATIONELLT ARBETE	23
9.	SLUTSATSER	23
10.	REKOMMENDATIONER	24
	KÄLLHÄNVISNINGAR	24
	FÖRTECKNING ÖVER BESLAG AV ROHYPNOL	26

1. Sammanfattning

Missbruket av sömnmedlet Rohypnol och den storskaliga smuglingen har ökat under senare år. Mot den bakgrunden beslutade cheferna inom samarbetet för Polis- och Tull i Norden (PTN) i maj 2002 om ett direktiv för en strategisk analys. En arbetsgrupp tillsattes för att belysa flödet från tillverkning till konsumtion, med fokus på läckage till den illegala marknaden och storskalig smuggling till Norge och Sverige. Arbetsgruppen skulle lämna rekommendationer så att den storskaliga smuglingen kan motverkas och störas. Storskalig smuggling har avgränsats till 1 000 Rohypnoltabletter och däröver.

Arbetsgruppens slutsatser:

- Rohypnol läcker ut i Ryssland och smugglas till Litauen. Smugglingsvägen är okänd.
- En ny smugglingsväg för Rohypnol har etablerats från Litauen till Norge och Sverige.
- Smugglingen från Litauen är organiserad.
- Trenden med ökad smuggling av Rohypnol till Norge och Sverige fortsätter, samtidigt som den inhemska legala försäljningen minskar.
- Rohypnol smugglas i större omfattning till Norge än till Sverige.
- Tullen, Polisen och Roche har ett ömsesidigt intresse av att byta information för att snabbt kunna identifiera större läckage och uppmärksamma nya smugglingsvägar.

Arbetsgruppen rekommenderar .....

2. Bakgrund

Missbruket av sömnmedlet Rohypnol och den storskaliga smuglingen har ökat under senare år. Mot den bakgrunden beslutade cheferna inom samarbetet för Polis- och Tull i Norden (PTN) i maj 2002 om ett direktiv för en strategisk analys. En arbetsgrupp tillsattes för att belysa flödet från tillverkning till konsumtion, med fokus på läckage till den illegala marknaden och storskalig smuggling till Norge och Sverige. Arbetsgruppen skulle lämna rekommendationer så att den storskaliga smuglingen kan motverkas och störas. Storskalig smuggling har avgränsats till 1 000 Rohypnoltabletter och däröver.

Arbetsgruppen har haft möten med tillverkaren F. Hoffmann-La Roche Ltd enligt följande; telefonmöte den 16 april, möte med Interpol i Lyon den 28 juni, möte med Roche Norge AS och Roche AB i Oslo den 26 september.

Arbetsgruppen har inhämtat information från myndigheterna i Ryssland och Litauen genom Nordiska Polis- och Tull sambandstjänsten i Moskva och Riga.

Arbetsgruppen har bestått av Turid Lillehagen Welo, Kriminalpolitisen, Norge, Alf Røgeberg, Toll- og Avgiftsdirektoratet, Norge, Gunnar Hermansson, Rikskriminalpolisen, Sverige samt Peter Kröjs, Tullverkets huvudkontor, Sverige, koordinator.

Följande avsnitt omfattas av sekretess¹; 1. Sammanfattning (avsnitten om rekommendationer), 4.4 Rapportering av beslag och 10. Rekommendationer. Rapporten finns på norska, svenska och engelska.

3. Rohypnol

3.1 Bensodiazepiner

En ny grupp läkemedel, bensodiazepiner, introducerades 1960 med preparatet Librium följt av Valium 1964. Bensodiazepiner blev snabbt populära bland såväl förskrivande läkare som patienter för att de var effektiva och ansågs vara riskfria. De kliniska effekterna för bensodiazepiner är att de är lugnande, sömnframkallande, kramplösande och muskelavslappande. De är också hämningslösande och beroendeframkallande. Nio olika substanser fördelade på ett tjugotal läkemedel i gruppen bensodiazepiner är registrerade i Sverige. Substanser med ett snabbt tillslag används som sömnmedel. Flunitrazepam är en sådan substans.

3.2 Flunitrazepam

Flunitrazepam är den verksamma substansen i Rohypnol samt även i två andra läkemedel i Sverige, Flunitrazepam NM Pharma och Fluscand. I Norge säljs två läkemedel med flunitrazepam, Flunipam och Rohypnol. Dessa läkemedel är sömnmedel och avsedda att

---

¹ Sverige; Sekretesslagen (1980:100) 5 kap. 1 §
Norge; Tullagen 8 §, jämför också offentlighetslagens bestämmelser

användas vid tillfälliga och kortvariga sömnbesvär. De används också som premedicinering inför en operation för att få patienten att glömma obehagliga händelser kring en operation, för att minska patientens ångest inför denna samt för muskelavslappning. Flunitrazepam har ibland även använts för att lindra delirium tremens.

Rohypnol ges i form av tablett om 1 mg. Doseringen ska individualiseras och bör inte överstiga 2 mg. Det finns en risk för tillvänjning och vid förskrivning av Rohypnol ska försiktighet iakttagas.

Risken för beroende är mer uttalad hos patienter under långtidsbehandling eller vid höga doser, speciellt hos predisponerade patienter med tidigare alkoholism, drogmissbruk, personlighetsstörning eller annan allvarlig psykisk störning i sjukdomsbilden.

3.3 Rohypnoltablettен

Den nya 1 mg Rohypnoltablettен är grågrön, oval, kupad med brytskåra på ena sidan och märkt 542 på andra sidan. Tablettен har en blå kärna som avger en ljusblå färg vid upplösning i vätska. Tablettен kan därmed lätt upptäckas om den släpps ned i någons drink. Tablettен innehåller 1 mg flunitrazepam.

Tablettенa är förpackade i tryckförpackningar med tio tablettен i varje. Återförsäljningsförpackningen innehåller tre tryckförpackningar. Priset för en förpackning med 30 tablettен på apoteken i Norge och Sverige är 64.20 NOK respektive 43.50 SEK.

Förpackningarna har information om batchnummer. Av batchnumret framgår bäst före månad och år samt månad och år för tillverkningen. Se nedan.

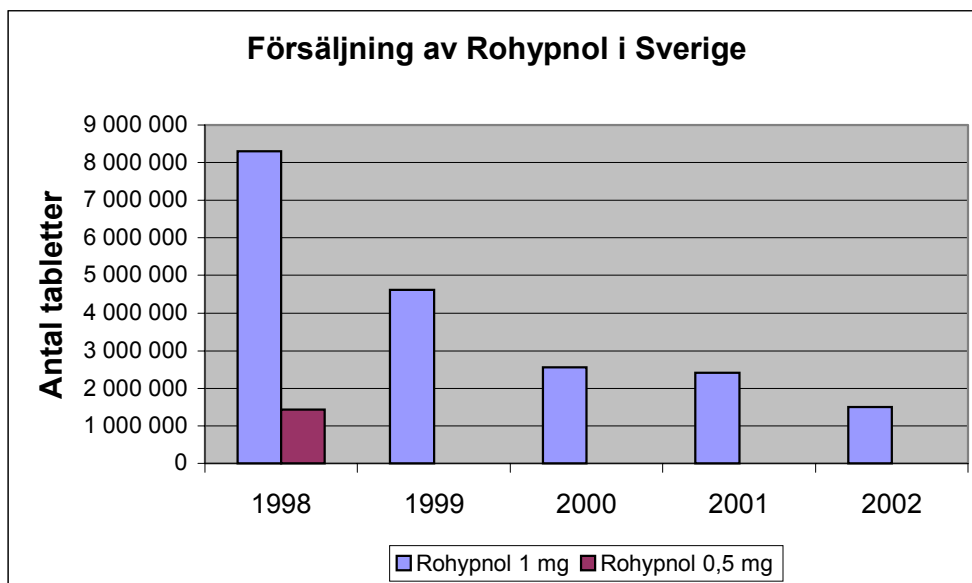
3.4 Legal konsumtion

Rohypnol har skrivits ut mot sömnstörningar sedan 1975. Varje dag används Rohypnol av 1 miljon patienter i 80 länder.

Sverige

Läkarnas förskrivning av Rohypnol var förhållandevis hög under 1980-talet och fram till 1992. Räknat i dagsdoser, (defined daily doses) DDD/1000 invånare och dag, låg försäljningen på 16,2 under 1988. Siffran sjönk gradvis till 13,7 under 1992. Därefter har nedgången i försäljningen varit mer uttalad. 1997 var DDD/1000 inv. bara 3,6 och minskningen har fortsatt.

År 2001 flyttades flunitrazepam från narkotikaförteckning IV till förteckning II, vilket ytterligare minskade förskrivningen av Rohypnol. Försäljningen väntas uppgå till 1,5 miljoner tabletter år 2002.

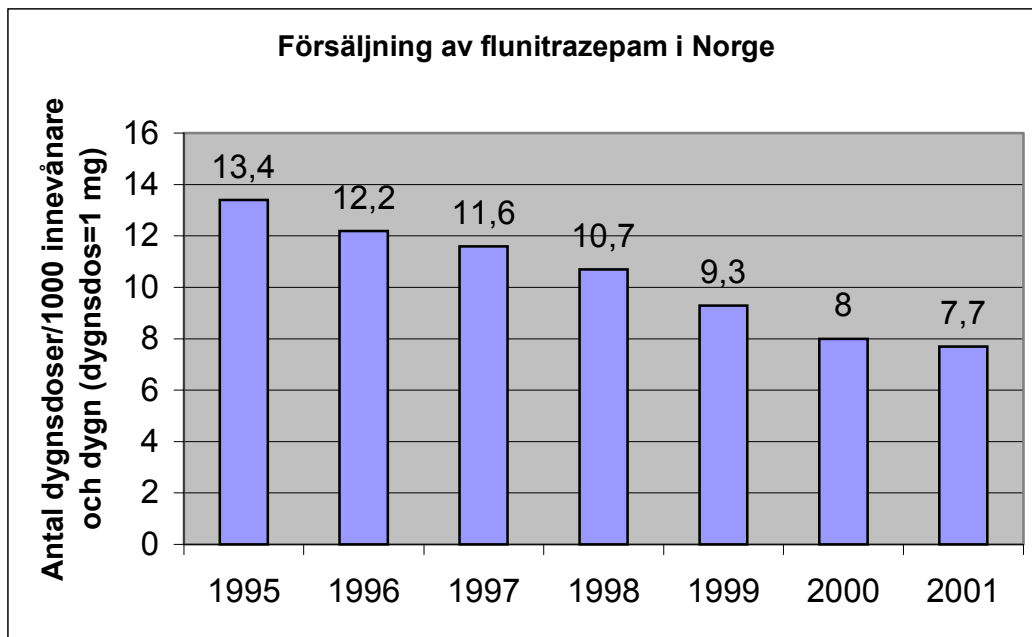
Källa: Läkemedelsverket

Försäljningen under 2002 är Läkemedelsverkets prognos som bygger på försäljning under årets åtta första månader.

Norge

1995 var försäljningen av flunitrazepam i Norge 13,4 DDD/1000 invånare och dag, 2001 hade försäljningen minskat till 7,7 DDD/1000 invånare och dag. Försäljningen av Rohypnol i Norge har minskat under åren 1999 – 2001.

Den 1 januari 2003 flyttas flunitrazepam från receptklass B till A. I receptgrupp A ingår bl.a. morfin. Uppflyttningen kan medföra att försäljningen av flunitrazepampreparat minskas ytterligare i Norge.

Källa: WHO Collaborating Center for Drug Statistics Methodology .

3.5 Missbrukskonsumtion

Det har under flera år varit stor efterfrågan på bensodiazepiner bland olika typer av missbrukare. Störst är sedan många år efterfrågan på Rohypnoltabletter. Den illegala missbrukarmarknadens behov av dessa preparat tillgodoses genom överföreskrivning av vissa läkare, förfalskningar av recept, inbrott på apotek, sjukhus och i bostäder samt inte minst genom illegal införsel från utlandet. Rohypnoltabletter har sedan 1995 smugglats till Sverige och Norge i allt större mängder och den illegala tillgången på Rohypnol är idag mycket god. Detta medför i sin tur ett ökat missbruk, vilket framgår av det stora antal beslag polisen gör i gatumiljön. Rapporter från olika polismyndigheter bekräftar också ett ökat missbruk av Rohypnol.

3.6 Varumärkesförfalskningar

Ända fram till år 2002 förekom uteslutande legalt tillverkade Rohypnoltabletter på den illegala marknaden. I början av 2002 gjordes beslag av förfalskningar av den gamla vita 1 mg Rohypnoltablett. Tabletterna var något avvikande i formatet och den verksamma substansen var en kombination av flunitrazepam och fenazepam. Den sistnämnda substansen tillverkas i Ukraina och exporteras till Ryssland. Fenazepam var inte tidigare känt i Sverige.

Under första halvåret 2002 anträffades i Stockholm blåvita kapslar med vitt pulver innehållande flunitrazepam. Kapslarna kallades ”engelska roppar”. Även beslag av ett par burkar gjordes med texten Rohypnol 1 mg. Burkarna rymde 500 kapslar som enligt etiketten var tillverkade av Amerchamc Labs, London, U.K. Företaget existerar inte och förpackningar om 500 kapslar lär inte tillverkas för legalt bruk någonstans.

Även förfalskningar av den numera gröna Rohypnoltablett har anträffats under 2002. Tabletterna är snarlika men innehåller inget blått färgämne. Innan tabletterna anträffades i Sverige rapporterades om förekomst av dessa i Estland. Det finns inga uppgifter om att dessa tabletter har påträffats i Norge.

4. F. Hoffmann-La Roche Ltd

4.1 Företaget

Läkemedelsföretaget F. Hoffmann-La Roche Ltd har divisioner för läkemedel, diagnostik samt vitaminer. Huvudkontoret finns i Basel, Schweiz. Försäljningskontor finns i Norge och Sverige samt i ytterligare 58 länder. Roche har ca. 64 000 anställda över hela världen.

4.2 Tillverkning och distribution

Roche Schweiz stoppade tillverkningen av den vita 1 mg och 2 mg Rohypnoltablett under 1997, förutom i Japan. En ”ny” färglösande tablett infördes 1998. Den ”nya” 1 mg Rohypnoltablett, med flunitrazepam som verksamt substans, tillverkas numera endast på fyra platser mot femton tidigare, då den vita tablett tillverkades.

För den lokala marknaden i Sydamerika tillverkas den ”nya” 1 mg tablett i Mexico, Brasilien och Argentina. I Japan tillverkas fortfarande vita 1 mg och 2 mg tabletter, men endast för sjukhusen i Japan. Japan har inte infört den ”nya” 1 mg tablett.

För övriga världen tillverkas den ”nya” 1 mg tablett i Basel/Kaiseraugst, Schweiz. Tabletterna förpackas i återförsäljningsförpackningar i Schweiz, med specifik märkning för respektive marknad. En tillverkningsbatch eller batch av den ”nya” 1 mg tablett omfattar mellan en miljon till 2 370 000 tabletter. Tabletterna har en lagringstid på tre år, som framgår av märkningen på förpackningen.

Leciva i Prag tillverkade tidigare den vita Rohypnoltabletten för F. Hoffmann-La Roche Ltd. När den "nya" 1 mg tabletten infördes stängdes tillverkningen vid Leciva. Leciva tar emot "nya" 1 mg tabletter i bulk från Roche Basel/Kaiseraugst, Schweiz och ansvarar fortfarande för förpackning och distribution av Rohypnol för marknaderna i Tjeckien och Slovakien. Leciva informerar regelbundet polisen och hälsoministeriet i Tjeckien om köpt bulkvolym av tabletter från Roche samt tillverkad volym i förpackningar och såld volym till individuella återförsäljare.

Från Schweiz levereras färdiga återförsäljningsförpackningar av "nya" 1 mg Rohypnol, bl.a. till Norge och Sverige. Sändningar till Norge och Sverige levereras med lastbil. En transportfirma ansvarar för samtliga leveranser av läkemedel från Roche i Schweiz.

4.3 Säkerhetsarbete

Roche har en övergripande strategi för att förebygga missbruk av läkemedel. Strategin går bland annat ut på att utbilda extern medicinsk personal som arbetar med psykotropa substanser, när sådan utbildning efterfrågas. I strategin ingår även att förebygga läckage av flunitrazepam inom logistikkjedjan till dess att Rohypnoltabletten når slutdistributören i ett land.

För varje försändelse har Roche i Schweiz en exportlicens för en viss mängd Rohypnoltabletter från myndigheten Swissmedic. Importlandet har en importlicens för motsvarande mängd. Varje försändelse av Rohypnol kräver en export- och en importlicens.

Roche i Schweiz lämnar en konsoliderad rapport till Swissmedic vid slutet av varje år med information om alla förflyttningar av verksamma substanser (API) och färdiga produkter, dvs. antal exporterade Rohypnoltabletter. Rapporteringen omfattar alla bensodiazepinprodukter som tillverkas av Roche. Swissmedic skickar informationen till WHO. Proceduren gäller sedan 1996.

Läckage förebyggs genom inventeringskontroller men även genom kontroll av egen försäljning jämfört med återförsäljarnas rapporter om försäljning. Säkerhetsarbetet innebär att vissa nyckelenheter som är involverade i logistikprocessen av Rohypnol samordnas. Roche genomför även interna och externa revisioner, t.ex. hos transportföretaget.

Roche har analyserat information från inrapporterade beslag under åren 1999-2001. Arbetsgruppen har fått ta del av analysen, som pekar på läckage i vissa länder. Roche samarbetar med polis, tull och andra externa organisationer som arbetar med att bekämpa eller minska illegal handel med läkemedel. Roche är mycket intresserad av information om beslagtagna tabletter för att kunna analysera om det är genuina flunitrazepam från Roche och för att kunna identifiera var tabletterna kommer ifrån om det är äkta Roche flunitrazepam.

Som tidigare nämnts så har de tidigare dominerande vita 2-mg och 1-mg tabletterna fasats ut från marknaden, förutom i Japan, av Roche för att minska risken för missbruk. Tabletterna har ersatts av en ny färglösande 1-mg tablett med ny formel. Vidare har tablettens form, färg, skal och märkning ändrats. Rohypnoltabletterna förpackas i tryckförpackningar i stället för i burkar med lösa tabletter.

Roche samarbetar med högnivåorganisationer som Interpol, WHO samt FN-organisationerna United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention, UNDCP och International Narcotics Control Board, INCB samt nationella polis- och tullmyndigheter.

Roche Norge AS har tagit initiativ till ett möte mellan berörda departement och myndigheter i Norge om problemen med den illegala handeln och smuglingen av Rohypnol.

4.4 Rapportering av beslag

5. Länder med hög risk för läckage

Arbetsgruppens identifiering av länder där det finns hög risk för läckage baseras främst på information från Roche, från beslag och förundersökningar samt spårade leveranser. Läckage har konstaterats vid apotek men kan även förekomma under distribution.

5.1 Ryssland

Ryssland har identifierats av såväl Roche som arbetsgruppen som ett land med hög risk för läckage av Rohypnol. Det skedde en dramatisk ökning av försäljningen av Rohypnol till Ryssland under åren 2000-2001. Den mest sannolika platsen för läckage är under distributionen mellan huvudåterförsäljaren och apoteken.

Exempel på beslagtagna Rohypnoltabletter som har spårats till Ryssland:

Stockholm den 14 juli 2002

Beslag av 42 763 tabletter, levererade till Moskva i mars 2002. Tabletterna smugglades från Litauen via Lettland och Estland till Sverige.

Helsingborg den 22 augusti 2002

Beslag av 104 640 tabletter, levererade till Moskva i mars och april 2002. En tysk medborgare hämtade troligen tabletterna i Antwerpen.

Den ryska tullen har inte gjort några beslag av Rohypnol. Tullen har informerat internt om eventuella försök till smuggling av Rohypnol från Ryssland till Sverige och de baltiska länderna. Tullen har även påbörjat undersökningar i vissa grannländer.

5.2 Tjeckien

Under åren 1997-2001 finns det information om om totalt sju beslag. Beslagen har gjorts i Danmark, Norge, Tjeckien, Tyskland och Sverige. Det största beslaget gjordes i en tjeckisk registrerad buss vid Zinnwald på gränsen mellan Tjeckien och Tyskland den 4 mars 2000. Beslaget omfattade 159 000 tabletter som var avsedda för Sverige.

Under 2001 upptäcktes två fall med illegal Rohypnolhandel. En grupp på fyra personer i Prag var involverade i illegal distribution av åtminstone 612 200 Rohypnoltabletter och 1 635 200 Diazepamtabletter. Bland de misstänkta fanns en apoteksägare, en apotekare och en läkare. Tjeckiska polisen har hållit förhör i Sverige under utredningen.

I ”South Moravia” regionen upptäcktes att en anställd vid ett apotek under 9 månader och utan tillstånd ha sålt 1 200 000 Rohypnoltabletter utomlands.

5.3 Slovakien

Det finns uppgifter om sju beslag under perioden 1995-2000. Beslagen har gjorts i Schweiz, Tyskland, Slovakien och Sverige. Det finns aktuella underrättelser om storskalig smuggling av Rohypnol från Slovakien till Norge och Sverige.

5.4 Rumänien

Det finns uppgifter om fyra beslag under åren 1997-2001. Beslagen gjordes i Sverige (2) samt i Schweiz och Turkiet. I Malmö 1997 beslagtogs nästan 54 000 Rohypnol som var gömda i en personbil från Rumänien.

5.5 Bulgarien

Det finns uppgifter om tre beslag i Norge, Sverige och Bulgarien under 2000 - 2001. Det senaste beslaget gjordes den 11 oktober 2001 vid Öresundsbron, Lernacken/Malmö. Två bulgariska män kom i en personbil och hade med sig 23 790 Rohypnoltabletter. Männens uppgav att de hade köpt in tabletterna på olika apotek i Bulgarien under en kortare tid.

5.6 Arbetsgruppens bedömning

Risken för läckage av Rohypnol i Ryssland, Tjeckien och Slovakien bedöms vara hög. Det finns även risk för läckage i Rumänien och Bulgarien mot bakgrund av tidigare smuggling därifrån.

Ett omfattande läckage har konstaterats i Ryssland från år 2000 och framåt. Med hänsyn till det omfattande läckaget, så sent som i mars/april 2002, bedömer arbetsgruppen att det finns en risk för fortsatt läckage och smuggling från Ryssland.

Smugglingen från Tjeckien och Slovakien har pågått sedan flera år och fortsätter. Större smugglingsärenden i Tjeckien med koppling till Sverige avslöjades under 2001. Beslag i Norge under 2002 kan härledas till Tjeckien.

6. Storskalig smuggling

6.1 Smugglingsrutter

Under åren 1995 - 1999 användes främst rutter med början i Slovakien och Tjeckien, vidare genom Tyskland-Danmark, in till Sverige via Helsingborg och Trelleborg.

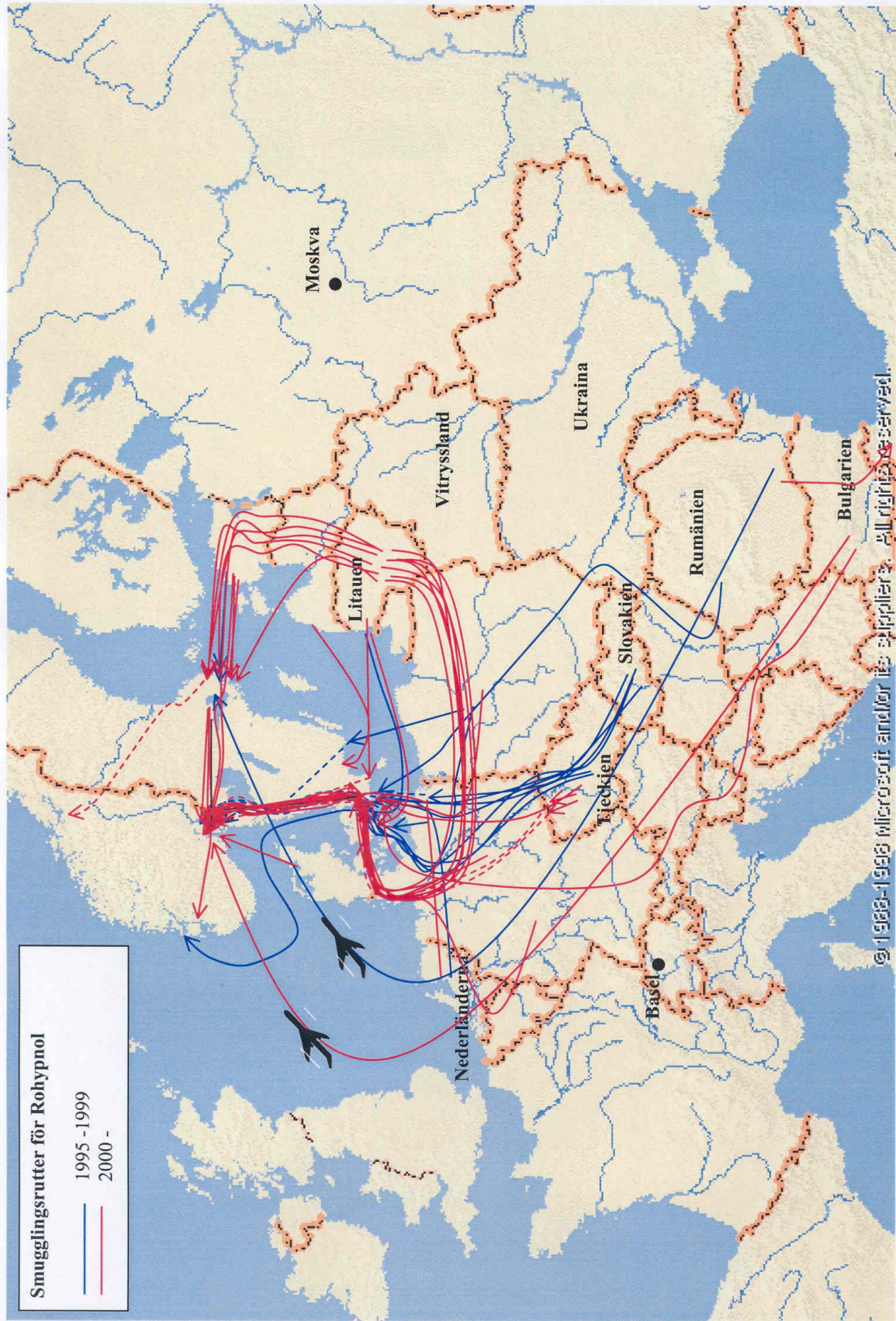
Sedan 2000 transporteras de största mängderna från Litauen. Ett smugglingsparti från Litauen har spårats till en legitim leverans från Schweiz till Ryssland. Smugglingsvägen från Ryssland till Litauen är okänd, men sannolikt etablerad.

Smugglingen från Litauen följer två huvudsakliga rutter. En nordlig över Lettland och Estland med färja från Tallinn till Stockholm, alternativt från Paldiski till Kapellskär norr om Stockholm. Den sydliga ruten går över Polen-Tyskland-Danmark och vidare med färja till Helsingborg eller över Öresundsbron. Fiskefartyg har använts vid smuggling av Rohypnol från Litauen och avslöjats i två fall, i Bergen 1997 och i Köpenhamn 2001.

Smugglingsrutterna med vägtransporter genom Sverige fortsätter i förekommande fall till Norge. Vid de svenska beslagen under januari-14 november 2002 uppgav fem kurirer av nio att de var på väg till Norge. Sverige används således i stor omfattning som transitland vid smuggling till Norge. I ett par fall uppges destinationen ha varit centralstationen i Oslo.

De flesta beslagen har gjorts i Stockholm (9), Helsingborg (8) och Svinesund (7).

Kartan på nästa sida illustrerar smugglingsrutterna. Varje linje motsvaras av ett beslag.

6.2 Modus operandi

Av förundersökningarna framgår det att kurirer används vid smuglingarna. Kurirerna har oftast utländskt medborgarskap, i flera fall litauiskt. Utlandsregistrerade personbilar är det mest frekventa transportmedlet vid smuglingen.

De litauiska kurirerna får låna en bil och en mobiltelefon. Kurirerna får även i förekommande fall färjebiljetter och kontanter för utlägg under resan. I flera fall har kurirerna övervakats under färden av kontrollanter som har kontakt med kurirerna per mobiltelefon. Det har förekommit instruktioner om att förstöra SIM-kortet i mobiltelefonen vid ev. gripande.

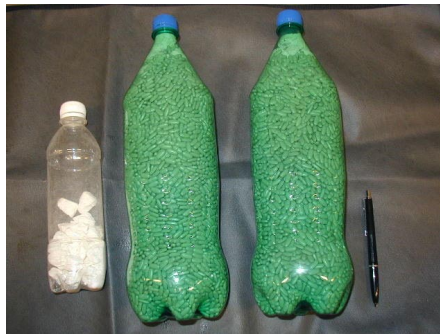
Tabletterna smugglas ofta lösa utan förpackning och förvaras i ”korvar” eller PET-flaskor. Förpackningar med både kyrilisk och engelsk text förekommer. I samband med beslag av Rohypnol förekommer ofta beslag av amfetamin, men även kokain, ecstasy, dopningsmedel och vapen. I ett fall i Stockholm 1996 beslagtogs 30 pistoler och ammunition tillsammans med 61 320 Rohypnol.

Frekventa gömställen i personbilar:

- Bensintanken
- Tröskellådor
- Reservhjul

65 402 Rohypnol i bensintanken på en litauiskregistrerad Audi.
Beslag av Tullen i Stockholm, Sverige 2002-05-14.

19 450 Rohypnol och 100 gr kokain i bensintanken på en litauisk-registrerad Audi. Beslag av Tullen i Malmö/Lernacken, Sverige 2002-05-23.

50 313 Rohypnol i tröskelådan på en litauiskregistrerad BMW. Beslag av Tullen i Kapellskär, Sverige 2002-07-08.

30 803 Rohypnol och 4,5 kg metamfetamin i kanalen för säkerhetsbältet i en litauiskregistrerad Audi. Beslag av Tullen i Oslo (Hjortnes), Norge 2002-09-10.

Det största beslaget i Norge under 2001 gjordes i Asker/Bærum den 14 November då 101 100 Rohypnoltabletter beslagtogs.

Det största beslaget i Sverige gjordes av Tullen i Helsingborg den 22 augusti 2002. En tysk medborgare hade 104 640 Rohypnoltabletter med sig i en hyrd tysk personbil. Mannen hämtade troligen tablettarna i Antwerpen. Vid tullkontrollen uppgav mannen att han var på väg till Norge för att fiska. Tablettarna levererades ursprungligen från Schweiz till Ryssland i mars och april 2002. Mannen har dömts till fängelse i 4 år och 6 månader för grov narkotikasmuggling. Mannen utvisades dessutom med förbud att återvända före 2017-09-25.

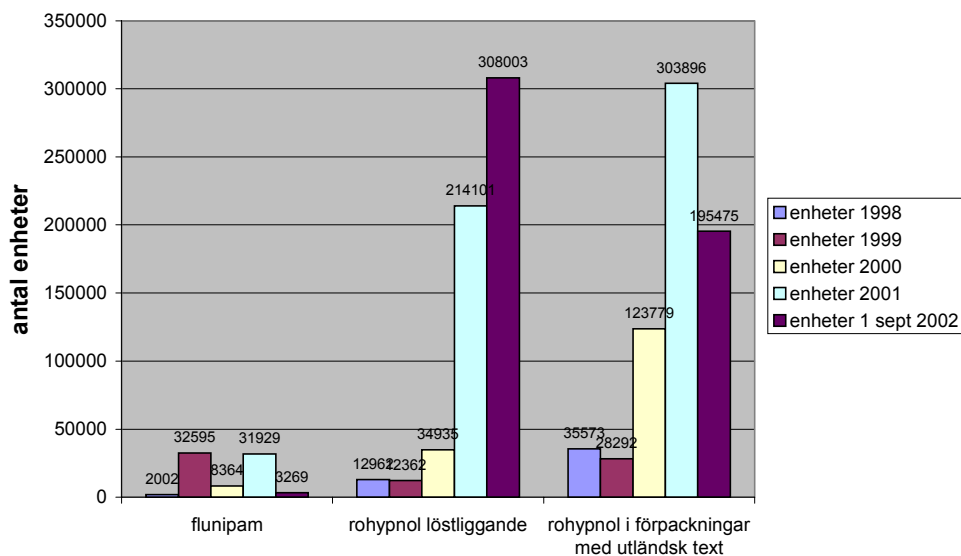
6.3 Aktörer

Från år 2000 har majoriteten av kurirerna varit litauiska medborgare, oftast män i åldern 24 – 60 år. Före 2000 var främst medborgare från Estland, Nederländerna, Norge, Slovakien, Tjeckien, Ungern och Österrike involverade i smuglingen.

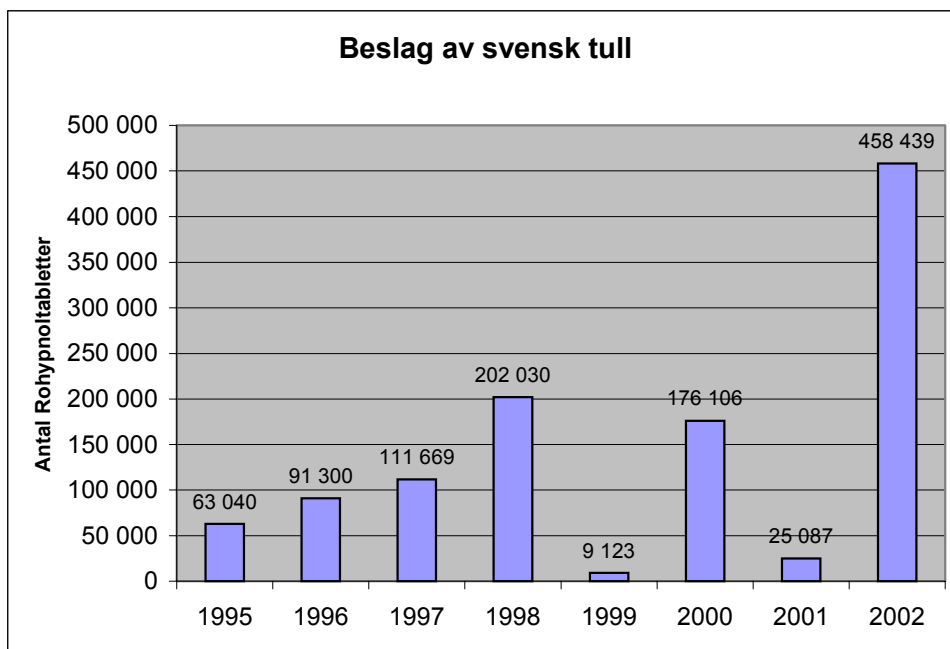
Det är mycket som tyder på att smuglingen från Litauen är välorganiserad. Den omfattande smuglingen innebär troligen att det finns någon eller några huvudmän där som organiserar smuglingen. Myndigheterna i Litauen har inte redovisat några beslag av Rohypnol från år 2000.

6.4 Beslagsstatistik

Antal beslagtagna tabletter av Polis och Tull i Norge

Under 2002 har beslagen av löstliggande Rohypnol ökat i förhållande till Rohypnol i förpackningar. Anledningen kan vara att löstliggande tabletter tar mindre plats och är lättare att gömma.

Under 2002 har fem kurirer av nio uppgett att de varit på väg till Norge. Dessa beslag motsvarar ca. 300 000 tabletter eller 65 % av den totala mängden beslagtagna tabletter. Tidigare förekom 2 mg-tabletter i beslagen, numera vanligen 1 mg-tabletter. Statistiken för 2002 omfattar beslag t.om. den 14 november.

6.5 Trender

Smugglingen sker numera främst från Litauen med hjälp av litauiska kurirer. De beslagtagna tablettorna är oftast av den nya gröna modellen, i åtta fall av nio i Sverige under 2002.

6.6 Småskalig smuggling

I Norge registrerade tullen 26 beslag av Rohypnol under 2001, vardera under 1 000 tabletter. Beslagen gjordes ofta hos resenärer och det var vanligt med samtidiga beslag av heroin och amfetamin. Under perioden januari t.o.m. 12 november 2002 har 28 mindre beslag av Rohypnol registrerats med samma trend som föregående år.

I Sverige gjorde tullen ett 40-tal mindre beslag av Rohypnol under 2001. Flera beslag gjordes i postförsändelser, en försändelse från Ryssland innehöll 90 Rohypnoltabletter. Två beslag gjordes i kurirpost, 558 tabletter från Rumänien, 90 tabletter från Mexico.

6.7 Straffpåföljder

Högsta domstolen i Sverige har fastställt att gränsen mellan normalbrott och grovt brott ska ligga på 20 000 Rohypnoltabletter á 1 mg. Domen från 1998 gällde ett smugglingsfall med 21 620 Rohypnoltabletter från Slovakien. Gränsen mellan normalbrott och ringa brott är 150 tabletter.

6.9 Arbetsgruppens bedömning

Rohypnol har smugglats storskaligt till Norge och Sverige sedan 1995. Smugglingen har en ökande trend genom åren och har ökat kraftigt under 2002. Möjliga förklaringar till den ökade smugglingen:

- Ökad efterfrågan på Rohypnol bland ungdomar och narkotikamissbrukare.
- Kontinuerligt minskad legal försäljning av Rohypnol i Norge och Sverige.
- Omfattande läckage av Rohypnol i Ryssland.
- En ny etablerad smugglingsväg från Litauen.

Det finns inga tecken på ett minskat missbruk av Rohypnol. Ökade restriktioner infördes för hantering av flunitrazepam i Sverige 2001 och kommer att införas i Norge 2003.

Arbetsgruppen bedömer att trenden med ökad smuggling av Rohypnol till Norge och Sverige kommer att fortsätta.

7. Illegal handel

I takt med den ökande smugglingen av Rohypnoltabletter till Norge och Sverige har också den illegala handeln ökat. På den riksbekanta ”Plattan” vid Sergels Torg i Stockholm har den illegala handeln med Rohypnol blivit ett mycket stort problem som till och med överträffar handeln med heroin. I Norge säljs Rohypnol bl.a. på ”Plata” utanför centralstationen i Oslo.

7.1 Modus operandi

Rohypnoltabletter säljs som all annan narkotika i olika stora kvantiteter från en tablett till påsar med tio tabletter eller fler. I Norge har det framkommit uppgifter om att pensionärer har sålt Rohypnol på ”Plata”.

7.2 Aktörer

Tabletterna smugglas oftast av litauiska kurirer numera men var de partier som kommer in i landet tar vägen är ej närmare kartlagt. Vid ett tillfälle greps dock en rysk medborgare på Centralstationen i Stockholm i färd med att placera ca. 25 000 tabletter i en förvaringsbox. Detta ger en indikation på att kriminella från Ryssland eller de baltiska länderna tar hand om de stora partierna och fördelar dem vidare bland underleverantörer. I de yttre leden säljs Rohypnoltabletter av den typ av personer som även säljer annan narkotika.

7.4 Trender

Alltsedan insmugglingen av Rohypnoltabletter tog fart 1995 har missbruket också ökat. För närvarande syns inga tecken på en minskning av varken Rohypnolmissbruk eller annat narkotikamissbruk.

7.5 Gatupriser

Gatupriser vid försäljning av Rohypnol i mindre kvantiteter.

Land	Pris per Rohypnoltablett	
Norge	30 – 40 NOK	(37 – 51 SEK)
Sverige	25 – 30 SEK	(20– 24 NOK)

Källa: Kriminalpolitisen och Rikskriminalpolisen, november 2002

7.6 Arbetsgruppens bedömning

Missbruket av Rohypnol är omfattande i Norge och Sverige och ökar.

8. Internationellt arbete

Interpol har arrangerat arbetsmöten om den illegala handeln med Rohypnol 1998 och 2000. Interpol har en särskild kontaktperson som svarar för frågor om illegal handel med Rohypnol. Vid arbetsgruppens möte med Interpol och Roche i juni 2002 gjordes en överenskommelse om att Interpol skulle ge ut ett s.k. ”drug alert message” om smuglingen av Rohypnol.

Sedan år 2000 finns det möjlighet att registrera uppgifter om beslag av flunitrazepam och andra narkotikaklassade substanser i en internationell databas, ”Customs Enforcement Network”. Databasen administreras av World Customs Organization, WCO.

FN-organisationen INCB arrangerar möten för att diskutera problemen med läckage av Rohypnol och andra narkotiska preparat. Vid INCB:s möten deltar representanter för brottsbekämpande organ, tillstånds- och tillsynsmyndigheter samt läkemedelstillverkare.

9. Slutsatser

- Rohypnol läcker ut i Ryssland och smugglas till Litauen. Smugglingsvägen är okänd.
- En ny smugglingsväg för Rohypnol har etablerats från Litauen till Norge och Sverige.
- Smuglingen från Litauen är organiserad.
- Trenden med ökad smuggling av Rohypnol till Norge och Sverige fortsätter, samtidigt som den inhemska legala försäljningen minskar.
- Rohypnol smugglas i större omfattning till Norge än till Sverige.
- Tullen, Polisen och Roche har ett ömsesidigt intresse av att byta information för att snabbt kunna identifiera större läckage och uppmärksamma nya smugglingsvägar.

10. Rekommendationer

Arbetsgruppen lämnar följande rekommendationer.

Bilaga

Förteckning över beslag av Rohypnol

Källhänvisningar

Roche Annual Report 2001

Roche Safety and Environmental Protection: Group Report 2001

Roche Norge AS

F. Hoffmann-La Roche Ltd, Pharmaceuticals Division

World Customs Organization, Customs Enforcement Network

Tjeckiska polisens årsrapport för 2001

Förundersökningar:

Tmj 3200-1011-99

Tmj 3300-806-02

Tmj 3300-969-97

Tmj 3300-117-98

Tmj 3300-1490-98

Tmj 3300-705-99

Tmj 3300-1497-00

Tmj 3340-145-98

Tmj 3340-390-02

Tmj 3450-570-97

Tmj 3450-2212-02

Tmj 3450-1126-02

Tmj 3450-79-97
Tmj 3540-327-02
Tmj 3540-478-02
Tmj 3540-485-02
Tmj 3540-1144-00
Tmj 3540-1576-00
Tmj 3540-27-96
Tmj 3540-399-96
Tmj 3540-637-00
Tmj 3540-565-00
Tmj 3680-331-95
Tmj 3680-332-95
Tmj 3680-183-97
Tmj 3680-218-97
Tmj 3680-744-00
Tmj 3680-595-01

Dom B4064/02 Helsingborgs tingsrätt 2002-09-25
Läkemedelsverket
IMS
WHO
FASS

Förteckning över beslag av Rohypnol

Förteckningen är sorterad på land och plats.

Datum	Land	Plats	Antal tabl	Transportsätt	Rutt
2000-05-26	BG	Vidin	4, 682 kg	P-bil	BG-RO-PL
2000-09-08	CH	Schaanwald	10 300	P-bil	SK-CH
2000-01-27	CZ	Cinovec	10 kg	P-bil	CZ-DE-DK
1997-04-10	DE	Sassnitz	13 000	P-bil	SK-DE-SE-NO
2000-03-04	DE	Zinnwald	159 000	Buss	CZ-DE-SE
1996-09-23	DK	Gedser	116 500	P-bil	-
1997-09-14	DK	Gedser	1 380	P-bil	CZ-DE
2001-11-30	DK	Köpenhamn	158 500	Fartyg	LT-DK-?
1997-01-17	NO	Bergen	20 680	Fartyg	LT-NO
2002-09-14	NO	Bergen	20 000	P-bil	LT-PL-DE-DK-SE-NO
2002-11-13	NO	Eda	46 080	P-bil	LT-PL-DE-DK-SE-NO
2002-08-25	NO	Hjortnes	15 851	P-bil	?-DK-NO
2002-09-10	NO	Hjortnes	30 803	P-bil	LT-PL-DE-DK-SE-NO
1998-01-19	NO	Oslo	21 820	Buss	CZ-DE-DE-DK-SE-NO
2001-02-10	NO	Oslo	61 400	P-bil	LT-DE-DK-SE-NO
2002-04-30	NO	Oslo	19 760	P-bil	EE-SE-NO
2000-11-16	NO	Oslo	1 040	Flyg	BG-NO
2000-11-03	NO	Sarpsborg	1 549	Buss	SE-NO
2001-03-01	NO	Sarpsborg	4 970	Buss	SE-NO
2000-05-06	NO	Svinesund	35 000	P-bil	SE-NO
2001-04-26	NO	Svinesund	9 000	P-bil	LT-SE-NO
2001-03-08	NO	Svinesund	100 000	Semitrailer	NL-DE-SE-NO
2002-04-16	NO	Svinesund	26 000	P-bil	LT-SE-NO
2002-05-05	NO	Svinesund	15 882	P-bil	SE-NO
2002-08-12	NO	Svinesund	22 800	P-bil	LT-PL-DE-DK-SE-NO
2002-08-30	NO	Svinesund	58 950	P-bil	DE-DK-SE-NO
1997-10-26	SE	Helsingborg	4 160	P-bil	PL-DE-DK-SE
1998-02-05	SE	Helsingborg	88 480	P-bil	SK-CZ-DE-SE
1998-06-07	SE	Helsingborg	57 200	P-bil	?-DK-SE-NO
1998-10-24	SE	Helsingborg	54 280	P-bil	CZ-DE-DK-SE
1999-05-16	SE	Helsingborg	1 500	Tåg	DK-SE
2002-08-06	SE	Helsingborg	43 745	P-bil	?-DK-SE
2002-08-22	SE	Helsingborg	104 640	P-bil	DE-DK-SE-NO
2002-09-10	SE	Helsingborg	59 640	P-bil	LT-PL-DE-DK-SE-NO
2002-07-08	SE	Kapellskär	50 313	P-bil	LT-LV-EE-SE-NO
2002-08-16	SE	Kapellskär	36 966	P-bil	LT-LV-EE-SE

2002-11-14	SE	Karlshamn	35 520 P-bil	LT-LV-SE
1998-05-16	SE	Karlskrona	2 070 P-bil	PL-SE-NO
1997-02-03	SE	Limhamn	19 479 P-bil	NL-DE-SE
1997-06-10	SE	Malmö	53 800 P-bil m släp	RO-HU-UA-PL-SE
2001-10-11	SE	Malmö	23 790 P-bil	BG-YU-HR-SLO-AT-DE-DK-SE
2002-05-23	SE	Malmö	19 450 P-bil	LT-PL-DE-DK-SE-NO
1997-10-10	SE	Nynäshamn	3 090 Färja	PL-SE
1996-01-08	SE	Stockholm	29 980 Färja	EE-SE
1996-04-13	SE	Stockholm	61 320 P-bil	EE-SE
1999-09-23	SE	Stockholm	7 623 Flyg	RO-NL-SE
2000-04-19	SE	Stockholm	11 320 Färja	EE-SE
2000-04-28	SE	Stockholm	3 000 P-bil	EE-SE
2000-08-16	SE	Stockholm	65 292 P-bil	LT-LV-EE-SE-NO
2000-12-02	SE	Stockholm	38 990 P-bil	LT-LV-SE-NO
2002-05-14	SE	Stockholm	65 402 P-bil	LT-LV-EE-SE-NO
2002-07-14	SE	Stockholm	42 763 P-bil	LT-LV-EE-SE
1995-09-07	SE	Trelleborg	63 040 P-bil	SK-CZ-DE-SE
1997-03-24	SE	Trelleborg	8 400 -	-
1997-04-03	SE	Trelleborg	1 120 Buss	CZ-DE-SE-NO
1997-04-23	SE	Trelleborg	21 620 P-bil	SK-CZ-DE-SE
2000-06-10	SE	Trelleborg	3 340 P-bil	PL-DE-SE-NO
2001-03-12	SE	Trelleborg	1 297 Buss	CZ-DE-SE-NO
2000-12-16	SE	Åhus	54 164 Lastbil	LT-SE-NO
1997-03-08	SK	Rusovce	5 239 Buss	SK
1997-10-19	SK	Svrcinovec	14 734 P-bil	SK-CZ-PL
2000-10-13	TR	Edirne/Kapikule	14 970 Buss	RO-BG-TR